

Asia: VN/25158/2023

EU:n datasäädöksen kansallinen täytäntöönpano - Arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia vaikutuksia arvioitte datasäädöksen aiheuttavan organisaatiossanne, toimialallanne tai laajemmin Suomessa?

Datasäädöksessä on huomioitu tarpeet arkistoida osa tietoaaineistoista (datasta). Käsitteistö kuitenkin eroaa EU:n tietosuojasetuksessa käytetystä. Muistiossa olisi hyvä vielä selventää tuoko datasäädös arkistoinnille uuden tai aiempaa rajatumman perusteen suhteessa jo tietosuojasetuksessa säädettyyn: "c) niiden on poistettava data heti, - - -, paitsi jos datan arkistointia vaaditaan yleisön oikeudesta tutustua asiakirjoihin avoimuusvelvoitteiden yhteydessä annetun unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti (arviomuistio, s. 66 ja 76, datasäädös 19 artikla)". Lisäksi arviomuistiossa ja datasäädöksessä puhutaan toistuvasti tiedon poistamisesta, jonka merkitys tietosuojasetuksessa on erotettu tuhoamisesta. Epäselväksi jää tarkoitetaanko poistamisella datan tuhoamista vai vain poistamista ko. järjestelmästä.

Luvussa 8.4. em. artiklan tarkoitusta avataan suhteessa arkistolakiin todeten, että "Suomessa asiakirjojen säilyttämisen perusteista säädetään arkistolaissa (831/1994)." Tosiasiassa tällä hetkellä säilyttämisen perusteista alkuperäiseen käyttötarkoitukseen säädetään tiedonhallintalaissa ja arkistoinnin perusteista arkistolaissa. Tältä osin käsitteistö on tarkoitus yhdenmukaistaa arkistolakia uudistettaessa, kuten muistiossa onkin todettu.

Sivulla 77 todetaan, että: "Tiedonhallintalain 21 §:ssä säädetään tietoaaineistojen ja asiakirjojen säilytystarpeen määrittämisestä ja siinä huomioon otettavista seikoista silloin, kun niiden säilytysajasta ei ole säädetty laissa. Näin ollen tiedonhallintalain näkökulmasta datasäädöksen ja arkistolain säännöksiä tietojen ja asiakirjojen poistamisesta sovelletaan sellaisenaan." Tiedonhallintalaissa tai arkistolaissa ei kuitenkaan säännellä poistamisesta vaan tuhoamisesta/hävittämisestä tai arkistoinnista.

Arkistointia koskevat vaatimukset ja reunaehdot pitäisi ymmärrettävyyden ja kokonaiskuvan hallinnan parantamiseksi avata ja esittää samassa yhteydessä säilyttämistä, poistamista tai tuhoamista koskevien kohtien kanssa.

Tiedon säilyttämiseen, poistamiseen, tuhoamiseen, arkistointiin sekä tiedon käyttötarkoituksiin liittyvän käsitteistön moninaisuus voi vaarantaa niin tietosuojan, oikeusturvan kuin kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvan aineiston arkistoinnin käytännön toteutukset.

2. Pidättekö arviomuistiossa esitettyjä linjauksia tarkoituksenmukaisina?

-

3. Mitä seikkoja viranomaisten yhteistyön järjestämisessä tulisi erityisesti ottaa huomioon?

-

4. Mitä kansallisten (viranomais-)menettelyiden osalta tulisi ottaa huomioon viranomaisten ja toimijoiden välisessä yhteistyössä? Onko sektoreittain jotain sellaista, mitä pitäisi erityisesti ottaa huomioon kun kyseessä on viranomaisyhteistyö?

-

5. Mitä seuraamusten osalta erityisiä huomioita? Erityisesti sanktioitavien tekojen suhteen? Entä miten mahdollinen viranomaisen ”puuttumiskynnys” näissä tulisi mielestänne määritellä?

-

6. Muita mahdollisia huomioita arviomuistioon tai asiaan liittyvään jatkovalmisteluun

-

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Mäkiranta Minna-Liisa
Kansallisarkisto